РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областен управител на област Монтана

ПРОТОКОЛ
от
проведено заседание на Областната епизоотична комисия
на област Монтана
07.08.2024 г.

Днес **07.08.2024 г.** в конферентна зала №1 на Областна администрация Монтана беше проведено заседание на Областната епизоотична комисия.

Участие в заседанието взеха както следва:

инж. Калин Хайтов – Областен управител на област Монтана
Ивайло Сотиров – Зам. областен управител на област Монтана

1. д-р Боряна Гарванска – представител на ОД на БАБХ – Монтана
2. д-р Георги Георгиев – представител на ОД на БАБХ - Монтана
3. д-р Димитър Стоянов – председател на ОК на БВС – Монтана
4. Александър Аврамов – началник на сектор ПИП към ОД на МВР – Монтана
5. Тодор Тодоров – представител на ОД на МВР - Монтана
6. Ива Карагьозова – представител на ТДНС - Монтана
7. Елена Тодорова – представител на РЗИ - Монтана
8. София Александрова – представител на РДПБЗН – Монтана
9. Иван Иванов – селекционер и представител на СНЦ „ОРАПОБ" – гр. Калофер
10. инж. Владислав Антонов – представител на РДГ - Берковица
11. Жанет Попова – представител на ОД „Земеделие" – Монтана
12. Валери Първанов – представител на РИОСВ – Монтана
13. Радослава Ивова – представител на община Лом
14. Ирена Иванова – представител на община Брусарци
15. Биляна Салтирова – представител на община Берковица
16. Сашко Попов – представител на община Монтана
17. д-р Георги Георгиев – кмет на община Якимово
18. Румяна Ценкова – представител на община Вълчедръм
19. инж. Милко Благоев – директор на ТП ДГС – Говежда
20. инж. Георги Ранов – представител на ТП ДГС – Берковица
21. инж. Алекси Тодоров – директор на ТП ДГС - Чипровци
22. Ася Тодорова – представител на СЛРД „Огоста" – Монтана
23. Денислав Димитров – представител на ТП ДГС – Монтана
24. Александър Янков – председател на ЛС „Свидня"
25. Николай Асенов – представител на ЛС „Свидня"

Заседанието откри Областният управител инж. Калин Хайтов, който запозна присъстващите с дневния ред, както следва:

1. Чума по дребните преживни животни – данни за епизоотичната обстановка в съседни на България страни.
2. Запознаване със заповеди на Изпълнителния директор на БАБХ, отнасящи се до определяне на мерки за недопускане на заболяването в страната.
3. Кратко описание на заболяването – етиология, клиника, диагноза и др.
4. Разни

По **точка 1** от дневния ред, д-р Боряна Гарванска информира аудиторията относно епизоотичната обстановка в съседни на България страни, а също и страни от

ЕС. Представени бяха данни от информационната система на ЕС за обявяване на особено опасни болести по животните (ADIS) за периода 18.07.-24.07.2024 г.

От данните стана ясно, че са регистрирани случаи на Африканска чума при домашни свине в Босна и Херцеговина, Германия, Литва, Молдова, Полша, Румъния и Украйна; Африканска чума при диви свине в Босна и Херцеговина, Германия, Естония, Гърция, Унгария, Италия, Литва, Латвия, Полша, Румъния и Словакия и др.

През разглеждания период от време България не е докладвала никакви инфекциозни болести при животните докато в съседна Гърция са докладвани 1 огнище на Африканска чума при диви свине и 10 огнища на Чума при дребни преживни животни. На територията на Румъния са докладвани 8 огнища на Африканска чума при домашни свине, 1 огнище на Африканска чума при диви свине, 6 огнища на Чума при дребни преживни животни и 2 огнища на Бяс.

В допълнение към представените данни д-р Гарванска запозна аудиторията с някои от ключовите изводи, които са формулирани по отношение на епизоотичната обстановка в ЕС през посочения период и сред които с най-съществено за нашата страна значение е избухването на огнищата на Чума по дребните преживни животни в Гърция и Румъния.

По **точка 2** от дневния ред д-р Георги Георгиев запозна участниците в заседанието със съдържанието на Заповеди на Изпълнителния директор на БАБХ № РД11 – 1925/31.07.2024 г., РД11 – 1932/02.08.2024 г. и РД11 – 1958/05.08.2024 г., регламентиращи превантивните действия за недопускане на появата и разпространението в България на заболяването Чума по дребните преживни животни (PPR), част от които е и провеждането на настоящото заседание на Областната епизоотична комисия. Д-р Георгиев обърна внимание върху необходимостта стриктно да се спазват въведените забрани за провеждането на пазари, изложби или други събирания на дребни преживни животни, а тяхното придвижване на територията на страната и конкретно област Монтана да се осъществява само след извършен клиничен преглед.

Придвижването на овце и кози на територията на страната, за доотглеждане, включително и на мъжки разплодни животни, да се осъществява само след извършени клиничен преглед и лабораторни изследвания с отрицателен резултат за наличие на вируса на Чума по дребните преживни животни.

Във връзка с превантивните мерки от страна на ЦУ на БАБХ е утвърдена схема за извършване на дезинфекция на влизащите в страната превозни средства в комплект със списък на необходимите за целта приспособления и оборудване. Двама от служителите на Областната дирекция по безопасност на храните в Монтана са командировани на ГКПП „Маказа" с цел изпълнение на мерките, свързани с осъществяването на дезинфекция съгласно Наредба №8 от 05.11.2020 за условията и реда за извършване на дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация при ограничаване и ликвидиране на болестите по животните.

В рамките на **точка 3** от дневния ред д-р Боряна Гарванска поясни, че с оглед на настъпилото влошаване на епизоотичната обстановка в двете съседни на нашата държави Центърът за оценка на риска по хранителната верига е предприел необходимите стъпки за уведомяване на обществеността посредством изготвяне и представяне на вниманието на Министъра на земеделието и храните на подробен доклад става ясно, че Чумата по дребните преживни животни (PPR) се причинява от Morbillivirus, тясно свързан с вируса на чумата по говедата и засяга кози, овце и някои диви преживни животни, както и камили.

Заболяването е инфекциозно и протича с висока температура, респираторни проблеми, некрози по лигавиците, диария и аборти (при бременните). Смъртността може да варира от 10 до 90%. Козите са по-податливи на вируса, а при говедата и свинете след заразяване се наблюдава образуване на специфични антитела, без проявени клинични признаци. Дивите животни като сърни и елени например също не показват клинични признаци, но са потенциален преносител на PPR вируса в природата.

Придвижването на дребни преживни животни и търговията с живи животни, в това число нерегламентираните практики, са ключов момент за преминаването на вируса и разпространението му в широк диапазон по света в комплект с

пренасянето на вируса чрез сурово или осолено месо от дребни преживни животни, предвид което е от съществено значение да се засили контрола на границата с цел недопускане на проникването на PPR на територията на страната. Необходимо е да се засилят проверките по пътищата от органите на реда на всички транспортни средства, превозващи живи животни, като стриктно се следи за наличието на всички нужни, съпровождащи пратката с животни документи, от където да стане ясен произходът на животните, здравният статус, мястото на произход и крайната дестинация, както и с какво предназначение са (за клане, доотглеждане, развъждане и други).

В контекста на изнесената информация представителите на Областната дирекция по безопасност на храните в Монтана д-р Боряна Гарванска и д-р Георги Георгиев бяха категорични, че по-добрата проследимост и контрол на нерегламентирания транспорт, а също и своевременните и адекватни ветеринарни мерки при възникване на заболяване са ключов момент за предотвратяване на евентуалното възникване на епидемия, предвид което ОДБХ ще продължи да разчита на активно съдействие от страна на органите на ОД на МВР – Монтана за упражняване на контрол върху нерегламентираното придвижване и нелегалната търговия с животни и своевременното подаване на данни към съответните ОВЛ по места при установени нередности.

Д-р Гарванска изрично подчерта, че заболяването не е зооноза и от него не боледуват хора, но от всички нас зависи да не допуснем неговата поява и разпространение, което би причинило разпалването на огнища, респективно големи щети за стопанствата и икономиката като цяло.

Кметовете на общини, както и тези по населени места следва да направят необходимото за да уведомят населението по подходящ начин, като на хората следва да се обърне специално внимание върху пагубните последици, които едно евентуално закупуване на евтини животни с недоказан произход от Румъния би имало върху техните лични стопанства, когато при установено заболяване се премине към евтаназия на животните като единствен изход от ситуацията.

Към настоящия момент на територията на ЕС няма официално одобрена ваксина срещу вируса PPR.

Нужно е стопаните да проявят отговорност и да положат необходимите усилия за изпълнение на указаните от БАБХ превантивните действия, като много важен елемент от превенцията е стопаните на сборни стада да не допускат събиране на много животни от различни места за сборна паша, предвид факта, че близкият контакт между животни е основния начин за разпространение на вируса.

Кметът на община Якимово д-р Георги Георгиев взе отношение по темата, като сподели, че от съществено значение ще бъде ветеринарните лекари по места да разяснят на стопаните по ясен и разбираем начин какви точно ще бъдат последиците за личните стопанства ако продължават да се закупуват евтини животни от Румъния и съседни страни.

В отговор на запитване, постъпило от секретаря на Областната епизоотична комисия Добромир Тодоров д-р Георгиев поясни, че консумацията от човек на заразени месо и мляко от дребни преживни животни не е опасна.

Екипът от ОДБХ – Монтана информира участниците в заседанието, че в залата присъства и представител на браншова организация на овцевъдите, като го помолиха да се представи пред аудиторията.

Иван Иванов сподели с присъстващите, че е селекционер и представител на Сдружение с нестопанска цел „Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България", като на територията на област Монтана такава порода е „Реплянска". Общият брой на стадата от тази порода в областта е 21 с около 5000 броя овце. Работи се от 2002 г. с тези стада, като те се отглеждат предимно в 4-те планински общини – Чипровци, Берковица, Георги Дамяново и Вършец, а също и в община Монтана.

Представителят на СНЦ „ОРАПОБ" поясни, че е отворен за комуникация както с ветеринарните органи, така и с органите на местното самоуправление по отношение на провеждането на разяснителна кампания и изпълнение на

превантивните действия срещу разпространението на Чумата по дребните преживни животни.

В заключение и в резултат от проведените обсъждания по точките от дневния ред присъстващите на заседанието на Областната епизоотична комисия се обединиха около становището да бъдат предприети своевременни превантивни действия за недопускане на появата и разпространението на заболяването Чума по дребните преживни животни (PPR) в следните направления:

Кметовете на общини да проведат, с активното съдействие на представителите на ОДБХ и ОВЛ по места, разяснителна кампания сред земеделските стопани по отношение на превантивните мерки за недопускане на вируса.

Общинските епизоотични комисии да проведат, в срок до 13 август 2024 г. включително, редовни заседания, основен акцент в чиито дневен ред да бъде запознаване със спецификите на заболяването и начините за превенция. На заседанията следва да бъдат поканени за участие както представители на браншови организации на животновъдите, така и животновъди, извършващи дейност с по-голям обем в общините.

Органите на Областната дирекция на МВР в Монтана да осъществяват активен контрол върху нерегламентираното придвижване и нерегламентираната търговия с животни в областта, в това число и спазването на въведената от ЦУ на БАБХ забрана за провеждане на пазари за животни и животински продукти. При проверките на МПС полицията следва да следи преди всичко за наличието на изрядна документация за удостоверяване на произхода на животните и извършени, в съответствие със законовите изисквания, клинични прегледи. При ситуация, в която се установи нередност по отношение на транспортирането или съмнение за нерегламентирана практика своевременно следва да се уведомят представителите на ОДБХ.

Допълнителни коментари по тематиката от дневния ред не бяха направени и заседанието бе закрито.

Като част от информационната кампания по отношение на контрола върху разпространението на заболяването Чума по дребните преживни животни (PPR) на присъстващите бяха раздадени информационни материали.

ИНЖ. КАЛИН ФИЛИПОВ ХАЙТОВ
Областен управител на област Монтана
/П/

Изготвил: */П/*

Добромир Тодоров - главен експерт в дирекция АКРРДС, 07.08.2024 г.